

компонент включає знання про перешкоди, важкі ситуації, які є пусковим стимулом копінг-поведінки. Джерела труднощів можуть носити як зовнішній (наприклад, умови життя, професійної діяльності тощо), так і внутрішній характер – особливості темпераменту, тривожність, тип мислення, які і визначають вибір захисної або копінг-поведінки, а також особливості стилю копінгу, визначаючи модель тієї чи іншої поведінки.

Операційний компонент передбачає використання конкретних копінг-стратегій для вирішення проблемних ситуацій і включає сукупність умінь, що забезпечують ефективний перебіг даного процесу.

Афективний компонент – це почуття, емоції, переживання, зумовлені проблемною ситуацією; можливості регулювання переживань, пов'язаних з її вирішенням та використанням копінг-поведінки.

Зміст зазначених компонентів можна розглядати як компетенції, сформованість яких передбачає оволодіння копінг-поведінкою.

Копінг-поведінка оцінюється як успішна, якщо вона: усуває фізіологічні та зменшує психологічні прояви напруги; дає особистості можливість відновити достресову активність; оберігає індивіда від психічного виснаження, інакше кажучи, запобігає дистресу. І у зв'язку з цим, вивчення механізмів управління власними психологічними та фізіологічними станами, діями, вчинками, а також можливостями довільного та ефективного управління власною психоемоційною сферою, є необхідною та невід'ємною складовою у професійній діяльності педагога.

Отже, копінг-поведінка є важливим аспектом адаптаційного потенціалу особистості вчителя. Розвиток ефективних копінг-стратегій сприяє не лише збереженню психічного та фізичного здоров'я вчителів, але й підвищенню якості освіти. Інвестування в навчання та підтримку вчителів у сфері управління стресом є важливим кроком для створення здорового та ефективного освітнього середовища.

Список використаних джерел:

1. Грабовська С., Єсип М. Проблема копінгу в сучасних психологічних дослідженнях. *Соціогуманітарні проблеми людини: психологічне здоров'я особи і суспільства*. 2010. № 4. С. 188-199.

ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ

*Соколенко В.М., Шарлай Н.М., Весніна Л.Е., Шевченко К.
Полтава, Україна*

Особливої уваги сьогодення потребує система підготовки науково-педагогічних працівників вищої професійної освіти. Адже від кваліфікації викладача залежить якість підготовки всіх категорій здобувачів освіти.

Готовність викладача до інноваційної професійної діяльності передбачає оволодіння інноваційними знаннями та вміннями в конкретній галузі, сформованим творчим та дослідницьким стилем педагогічної

діяльності, інноваційним підходом до організації навчального процесу, розвинутою педагогічною рефлексією, а саме пояснення цього факту полягає в додатковій незвичайності, якщо враховувати те, що педагогіка за своєю суттю є поняттям, яке носить рефлексивний характер. Це спостерігається в прагненні педагога подивитися на процес навчання очима студентів, оцінити те, що відбувається з їх точки зору і намагатися враховувати її і внутрішній світ вихованців надалі. Головна мета процесу педагогічного впливу є досягнення розвитку.

Орієнтація сучасної педагогічної освіти на формування викладача інноваційного типу потребує оновлення змісту його професійної підготовки.

Важливою складовою готовності до інноваційної діяльності інноваційна компетентність педагога – система мотивів, умінь, знань, навичок, особистих якостей викладача. Компоненти інноваційної компетенції вчителя: 1) знання про нові педагогічні технології; 2) володіння її змістом і методикою на високому рівні? 3) культура використання інновацій у навчально – виховній роботі; 4) вмотивованість у необхідності застосування інноваційних педагогічних технологій [2].

Визначаючи принципи структурування змісту педагогічної освіти в університетах, на нашу думку для покращення формування наукового стилю мислення потрібно, щоб наукове знання інтегрувалося зі світом людських потреб, тобто для кожної особистості це знання має отримати особливі градації корисності, ставати знаннями, готовими до повсяк денного використання інноваційними знаннями

Враховуючи вище зазначене, то до основних критеріїв готовності викладача інноваційної діяльності слід віднести: – усвідомлення змісту і цілей освітньої діяльності у контексті актуальних проблем закладу освіти та необхідності здійснення інноваційної діяльності; – уміння по-новому формулювати освітні цілі з навчальної дисципліни; – співвіднесення сучасної реальності з вимогами особистісно орієнтованої освіти; – готовність до творчої діяльності, уміння продуктивно, нестандартно організувати навчання і виховання, володіння інноваційними формами, методами та технологіями; – узгодженість особистісних цілей з інноваційною діяльністю; – здатність до професійної рефлексії та усвідомлення актуальності власних інноваційних пошуків і відкриттів, а саме інноваційна діяльність сучасного педагога повинна бути спрямованою на формування особистості з високими інтелектуальними, моральними, фізичними якостями, а також створення передумов для розвитку активності, ініціатив, творчості в усіх суб'єктів освітнього процесу [1].

При цьому варто зазначити, що сучасний навчальний заклад, у якому ведеться дослідно-експериментальна діяльність, вирізняється грамотною, системною та послідовною науково-мето-дичною роботою з педагогами, що дає змогу спрогнозувати позитивний результат усього навчально-виховного процесу.

Визначальними характеристиками інноваційного освітнього середовища є здатність до впровадження ефективних засобів розвитку професійної компетентності педагогів, включення педагогічного колективу в дослідно-експериментальну роботу [3]. Багатоаспектна проблема розвитку

інноваційного освітнього середовища не обмежується запропонованим аналізом взаємодії інноваційного освітнього середовища та професійного розвитку педагогів.

Список використаних джерел:

1. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості: Підручник / С.О.Сисоєва. – К.: Міленіум, 2006. – 346 с.
2. Чернілевський Д. В. Педагогіка вищої школи : Підручник / Д.В.Чернілевський. – Вінниця : 2008. – 408 с
3. Бех І. Д. Виховання особистості : у 2 кн. Київ: Либідь, 2003. Кн. 1: Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади. 280 с.

СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В ЗДО

*Соколов А.В., Бабенко І.В.
Полтава, Україна*

Освітній простір розглядається системою впливів та факторів формування особистості дитини, можливостей для її розвитку. Під освітнім середовищем розуміють простір закладу освіти. Питання фізичної та психологічної безпеки – найбільш актуальне в період воєнного стану. Освітній простір ЗДО потрібно організовувати з дотриманням максимальної безпеки всіх учасників освітнього процесу.

Створення безпечного освітнього середовища як системи необхідних умов та факторів для всебічного й гармонійного розвитку, освітній процес має сприяти виявленню та розвитку обдарувань вихованців, а виховання й навчання повинні будуватися з урахуванням їх інтересів та природних задатків.

Освітнє середовище є одним з інститутів соціалізації дитини. Важливою рисою освітнього середовища є створення системи безпеки через освітній процес, а також через розв'язання розвивальних завдань. Освітній простір має включати аспекти та інструменти, які мають бути націлені на всебічний повноцінний розвиток дітей, сприяти оптимізації освітнього процесу.

Під час розробки стратегії управління організацією освітнього простору необхідно продумати його структуру, мобільність, доступність, безбар'єрність, змістовність.

О. Косенчук виділяє такі підходи та стратегії щодо організації освітнього простору ЗДО в умовах воєнного стану:

- створення безпечних умов організації освітнього процесу: вибір доцільного формату (очний, дистанційний, змішаний) та можливість організації різнотривалого режиму роботи ЗДО;

- посилення пропускнуго режиму при вході і в'їзді на територію закладу;